

Riimu

I/2017

Seita ry:n jäsenlehti

P Ä Ä K I R J O I T U S

Hyvät kulttuurintutkijat, on uuden Riimun aika. Käsissäsi on Riimun toinen numero. Vaikka toisella numerolla ei ole varsinaista teemaa, löytyy lehdestä kaikkea mielenkiintoista ainejärjestöhallituksen kuulumisista, kandiaiheista burleskiin ja Pyhään Urhoon. Tämä lehti on hieman edeltäjäänsä vakavampi ja akateemisempi, vaikka mukana onkin edellisistä lehdistä tuttuja juttutyyppejä sekä taidetta.

Ilokseni toteankin, että toinen numero sai sisällökseen opiskelijoilta enemmän artikkeleita kuin edellinen. Se onkin Riimun tarkoitus, olla opiskelijoiden, ja henkilökunnan yhteinen foorumi, jolla jakaa omat pöytälaatikkotekstit, kiinnostavat tutkimuskohteet, jännittävät tapahtumatarinat, omat runot, proosatekstit ynnä muut sellaiset. Riimun avulla viihdytämme itseämme ja toisiamme sekä annamme kuvan Seitasta kaikille, jotka Riimun sivuja tutkailevatkaan.

Riimun on tarkoitus olla kulttuurintutkijoiden näköinen lehti niin sisällöltä kuin ulkoasultaankin. Koska tämän uuden lehden taival on vasta alkumetreillä, sillä ei ole vielä vakiintuneita käytäntöjä, kuten joka numerossa ilmestyviä tutuksi tulleita palstoja ja aiheita. Tavoitteenamme on kuitenkin luoda uuden lehden myötä myös uusia perinteitä, joista voimme ylpeänä pitää kiinni.

Toivomme, että kuten tätäkin numeroa tehdessä, te kulttuurintutkijat olisitte yhtä aktiivisia ja kiinnostuneita ottamaan osaa myös tulevien numeroiden luomisprosessiin. Näin lehteen saadaan kuuluviin yhä useamman kulttuurintutkijan oma ääni ja omat mielipiteet. Me kaikki yhdessä teemme Riimun!

Aurinkoista kevättä kaikille toivottaa päätoimittaja
Annika Hämäläinen

KULTTUURINTUTKIMUKSEN OPPIAINEIDEN TULEVAISUUS

Lopetin aikoinaan hallopedina toimimisen siksi, että tdk:n johtoryhmän kokoukset olivat liian masentavia. Kokoukset olivat lähinnä tuhojen raportointia ja hallinnosta ymmärtämättömien professoreiden hyväntahtoisia, mutta avuttomia tupelointeja rahojen ja papereiden kanssa. Kerran eräskin professori myönsi jättäneensä epähuomiossa käyttämättä useita kymmeniä tuhansia euroja oppiaineen määrärahoja (jotka siis palautuvat takaisin yliopiston seuraavaan vuosibudjettiin) väärinkäsityksen vuoksi. Hum. tdk. oli myös halloped -vuotenani todella reilusti ylijäämäinen valtavien säästöponnistuksien vuoksi, minkä vuoksi yo-hallitus päätti "palkintona" pienentää budjettia kun kerran jäi niin huomattavasti rahaa käyttämättä. Ja samaan aikaan henkilökunta ja oppiaineet natisevat liitoksisaan tehostamispaineiden alla.

Joskus kokouksissa harkittiin väistöliikkeitä jonkun lähestyvän laavavyöryn

edestä, mutta suurimmaksi osaksi budjettileikkauksiin suhtauduttiin fatalistisella tappiomielialalla ja tyydyttiin vain toteamaan tosiasiat. Pidin myös hämmentävänä sitä, että Opetusministeriön uusimmista tempauksista tieto kulkee yliopistolle lähes yksinomaan Helsingin Sanomien sivuilta. Mitään suoraa tiedostuskanavaa ei ilmeisesti ole ollut enää vuosiin.

Olen itse jo ensimmäisestä opiskeluvuodesta lähtien sekä tdk:n johtoryhmässä, oppiaineen kokouksissa ja ainejärjestön hallituksessa toittanut tuomiopäivän pasuunaa tästä aiheesta. On alusta lähtien ollut selvää, että vuoden 2010 yliopistolakiuudistus tähtää julkisten yliopistojen näivettämiseen ja muuttamiseen yksityisiksi ja kaupallisiksi.

Muutokset on kuitenkin taktisesti jyvitetty niin pitkälle aikavälille, että sekä opiskelijat että pätkätoitä tekevä henkilökunta ehtivät vaihtua moneen kertaan, ja näin näivettämistä ja lakkauttamista ajavat tahot välttyvät vastarinnalta lähes kokonaan. Ikävä kyllä samalla luodaan niin hullut työolosuhteet, että suomalaiset huippututkijat väsyvät ja muuttavat mieluummin ulkomaille kuin yrittävät mukautua mahdottomiin vaatimuksiin.

Meillä paikallisella tasolla näivettämispoliittikka on jo vuosia aivan selvästi tähdännyt

FOKAUS -aineiden lakkauttamiseen.

Omien havaintojeni mukaan fokauksen näivettämiprojekti näyttää etenevän kaavalla, joka on tuttua monesta muusta poliittisesta toimintaympäristöstä. Esittelen tässä koko prosessin sellaisena kuin olen havainnut sen toimivan niin valtakunnallisessa politiikassa kuin paikallisellakin tasolla:

Ensin luodaan kelvottomat toimintaolosuhteet sekä hallinnollisesti että tutkimuksellisesti ja odotellaan kunnes väsyneet ja stressaantuneet työntekijät ovat mokaillleet ja riidelleet itsensä piippuun rimpuilleen mahdottomien työpainojen kanssa. Auditoidaan ja saadaan halutulla tavalla alimittaiset tulokset joilla voidaan perustella paikallisia tehostamistoimenpiteitä. (= Oppiaineiden yhteinen valintakoe ja yhteiset perusopinnot)

Paikallisten tehostamistoimenpiteiden vaikutuksesta kohde näivetty entisestään. Auditoidaan uudestaan ja voidaan todeta konkreettisia leikkausperusteita niissä osissa, joita oli alunperinkin haluttu leikata. Vielä parempaa on, jos saadaan haluttu kohde itse näivettämään itseään taloudellisten pakotteiden edessä. (= Resursseja kavennetaan)

Seuraavaksi luodaan uusi oppiaine, mutta kavennetaan sen toimintamahdollisuudet epämääräiseksi innovatiivis-visionääriseksi teho-oppiaineeksi (Kulttuurintutkimus oppiaineena syntyy. Henkilökunta

todennäköisesti vaihtuu tässä kohtaa Aallon mallin sisäistäneisiin akateemikkoihin).

Toistetaan edellämainittu prosessi uudestaan eli kurjistetaan, odotellaan hetki, auditoidaan, tehostetaan (HKT -laitos yhdistetään johonkin laajempaan kokonaisuuteen), auditoidaan ja lopulta päästään haluttuun tulokseen: Kulttuurintutkimus oppiaineena on tullut tiensä päähän ja se voidaan lakkauttaa ilman että kukaan inahdaakaan. Kaikki ovat siihen liian uupuneita, eikä kellään lopulta ollut oppiaineeseen henkilökohtaista suhdetta. Professuurihan oli joka tapauksessa määrääkainen, henkilökunta Finland University Oy:llä keikkahommia sivutoimisesti tekeviä yksityisyrittäjiä ja opiskelijat epävarmoja sitoutumisesta oppiaineeseensa.

Kuulostaako uskomattomalta? Finland University Oy on vuonna 2013 perustettu Turun yliopiston, Åbo Akademin ja Tampereen yliopiston yhteinen firma. Se on yliopistojen versio siitä, mitä Fokaus on kulttuurintutkimuksen oppiaineille. Siinä firmassa sinäkin olet tulevaisuudessa pätkätoissa.

Aatu Poutanen

Kirjoittaja on Nirvana ry:n entinen koulutupoliittinen vastaava ja entinen hallinnon opiskelijaedustaja.

PYHÄN URHON NÄYTELMÄ – 30 VUOTTA PERINNETTÄ TURUSSA

Pyhän Urhon päivä Turussa täyttää kolmekymmentä vuotta. Kolmekymmentä vuotta alkaa olla vaikuttava ikä mille tahansa vuosittaiselle perinteelle, mutta erittäin vaikuttavaksi asian tekee se, että kyseessä on pienten ainejärjestöjen ylläpitämä opiskelijaperinne.

Usein ainejärjestöjen hallitusten vaihtuessa myös niiden toiminta muuttuu. Jotkut perinteet jäävät unholaan kun taas toiset perinteet jatkavat elinvoimaisina vuodesta toiseen. Pyhän Urhon päivän juhlinta ja siihen olennaisesti liittyvä Pyhän Urhon näytelmä kuuluvat onneksi jälkimmäiseen kategoriaan.

Aluksi näytelmän osanottajat olivat uskon- totieteen ja folkloristiikan sekä kansatieteen henkilökunnan jäseniä ja opiskelijoita. Myöhemmin mukaan tuli myös arkeologian opiskelijoita. Arkeologien osuus Pyhän Urhon juhlinnassa jäi kuitenkin lyhyeksi ja 1990-luvulta lähtien Pyhän Urhon näytelmästä vastasivat folkloristiikan ja kansatieteen ensimmäisen vuoden opiskelijat ainejärjestö Nefan avustuksella.

Vuonna 2015 perinne ikään kuin palasi juurilleen, kun folkloristiikan ja kansatieteen ainejärjestö Nefa ja uskontotieteen ainejärjestö Nirvana yhdistyivät Seitä ry:ksi ja uskonto- tieteen opiskelijat palasivat perinteen pariin. Vuosien saatossa näytelmästä muodostui eräänlainen initiaatiוריitti ensimmäisen vuoden opiskelijoille.

Perinteen taustaa

Pyhän Urhon perinne sekä Suomessa että Yhdysvalloissa on erittäin mielenkiintoinen

sillä, kummankin perinteen synty tiedetään melko tarkasti ja kummankin perinteen koko tähänastista elämäнкаarta voidaan siis seurata ja tutkia.

Mutta miten perinne, tai pikemminkin perinteet, sitten alkoivat? Pyhän Urhon perinteen juuret ulottuvat Virginian kaupunkiin, Minnesotaan.

Vuonna 1956 paikallinen amerikansuomalainen herra nimeltä Richard L. Mattson kyllästyi amerikanirlantilaisten työkaveriensa hyväntahtoiseen pilkkaan siitä, ettei Suomella ja suomalaisilla ole vastaavaa pyhimystä kuin irlantilaisten Pyhä Patrick. Niinpä Mattson keksi humoristisen tarinan Pyhästä Urhosta, joka karkotti myrkylliset sammakot jotka uhkasivat Suomen viinisatoa.

Mattsonin työkaverit pitivät tarinasta ja järjestivät Mattsonille yllätykseksi Pyhän Urhon juhlan toukokuussa 1956 Ketolan tavaratalon taukokuoneessa Virginiassa. Mattsonin työkaveri Gene McCavic kirjoitti aiheesta runon ”Oodi Pyhälle Urholle”. Runo on kirjoitettu ”fngliskaksi” eli amerikansuomeksi ja sen mukaan Pyhä Urho ajoi sammakot karkuun kasvettuaan isoksi ja vahvaksi syömällä viiliä ja kalamojakkaa eli kalakeittoa.

Pyhän Urhon perinteellä on myös toinen luoja, psykologian professori Sulo Havumäki. Toimiessaan Bemidjissä Minnesotassa,

Havumäki lisäili tarinaan omia ideoitaan. Hän muun muassa muutti tarinan sammakot heinäsiirkoiksi ja siirsi ajankohdan maaliskuun 16. päiväksi. Myös Urhonpäivän juhlavärit, niilinvihreä ja kuninkaallisen liila ovat Havumäen keksintöä samoin kuin Urhon sanat ”Heinäsiirikka, heinäsiirikka mene täältä hiiteen”. Havumäki on usein myös mainittu koko perinteen keksijäksi, mutta on todennäköisempää että hän sai tietää Pyhästä Urhosta joko paikallisesta lehdestä tai Virginiasta Bemidjiin opiskelemaan muuttaneilta nuorilta. Joka tapauksessa Havumäen versio tarinasta jäi elämään ja levisi ympäri Yhdysvaltoja tai ainakin laajalti Suurten Järvien alueelle.

Turussa

Turussa Pyhän Urhon perinne alkoi vuonna 1987. Folkloristiikan päätoiminen tuntiopettaja Lassi Saressalo ja uskontotieteen päätoiminen tuntiopettaja Hannu-Pekka Huttunen päättivät kokeilla kykenisivätkö he luomaan uuden tradition, tosin alun perin tarkoituksena oli yhtä paljon vain konkreettisesti esittää ja kertoa opiskelijoille Pyhän Urhon ympärille syntyneestä kvasimyytistä. He valitsivat Pyhän Urhon tradition pohjaksi ja Lassi Saressalo kirjoitti Pyhän Urhon tarinan pohjalta näytelmän käsikirjoituksen, joka edelleen toimii Pyhän Urhon näytelmän pohjana. Ensimmäisessä näytelmässä Hannu-Pekka Huttunen esitti Pyhää Urhoa ja tarinan lukijana toimi Lassi Saressalo. Näytelmä järjestettiin Fennicumissa (Henrikinkatu 3), missä folkloristiikan, kansatieteen ja uskontotieteen oppiaineet silloin sijaitsivat. Vuonna 1988 Pyhän Urhon näytelmä annettiin ainejärjestöjen järjestettäväksi ja näytelmässä esiintyi folkloristiikan, kansatieteen ja uskontotieteen opiskelijoita eri rooleissa, myöhemmin myös arkeologian opiskelijat osallistuivat näytelmän

tekoon ja päivän juhlintaan. Pyhäksi Urhoksi valittiin toistamiseen Hannu-Pekka Huttunen. Vuonna 1988 valittiin ensimmäistä kertaa myös Vuoden Urho.

Vuosien saatossa Pyhän Urhon juhlinta on kokenut pieniä muutoksia, mutta näytelmä on aina ollut juhlan keskiössä. Folkloristiikan ja kansatieteen, uskontotieteen ja arkeologian opiskelijoiden ainejärjestöjen (Nefa, Nirvana, Vare) yhteistyö alkoi hiipua 1990-luvun lopulla ja Pyhän Urhon näytelmä jäi lopulta pelkästään Nefa-Turku ry:n järjestettäväksi. Vuonna 1999 Nefan hallitus päätti antaa Pyhän Urhon näytelmän folkloristiikan ja kansatieteen ensimmäisen vuoden opiskelijoiden järjestettäväksi ja siitä lähtien näytelmän toteutus on ollut ensimmäisen vuoden opiskelijoiden vastuulla. Aluksi uudet opiskelijat perhdytettiin perinteen ja näytelmän taustoihin perusteellisemmin, mutta myöhemmin tavaksi muodostui pelkän näytelmän tekstin antaminen ilman sen suurempaa ohjeistusta. Koska uudet opiskelijat eivät olleet nähneet aikaisempia esityksiä, johti tämä näytelmien toteutustavan monipuolisuuteen ja näytelmää onkin esitetty eri tavoin. Pitkään Pyhän Urhon näytelmä esitettiin Fennicumissa aulassa. Välillä näytelmä esitettiin Fennicumissa etutai takapihalla, yleisön seurattuna näytelmää joko pihalla tai aulassa. Vuonna 2004 Pyhän Urhon näytelmä esitettiin nukketatteriesityksenä. Vuoden Urho-palkinto jäi välillä myös antamatta ja pitkään 2000-luvulla sitä ei jaettu ollenkaan. Alun perin palkinto annettiin opiskelijalle, mutta 2000-luvun lopulta lähtien kun tämä perinne elvytettiin, palkinto on jaettu henkilökunnan edustajalle.

Vuonna 2012 Pyhän Urhon päivän perinne Turussa täytti 25 vuotta ja sen kunniaksi Pyhän Urhon päivää vietettiin normaalia virallisemmissa tunnelmissa. Näytelmä esitettiin tuttuun tapaan Fennicumissa

pihalla puolenpäivän aikoihin, mutta muuten juhlintaan oli panostettu normaalia enemmän. Juhlapäivän kunniaksi julkaistiin Anne Heimon, Tuomas Hovin ja Maria Vasenkarin toimittama kirja ”Pyhä Urho: fakeloresta folkloreksi – St. Urho: From fakelore to folklore”. Kirjan julkistamistilaisuus järjestettiin samana päivänä klo 16.00 Fennicumin aulassa missä oli myös Pyhän Urhon päivän näyttely. Julkistamistilaisuuden avasi Turun yliopiston rehtori Keijo Virtanen. Avajaispuheen jälkeen Anne Heimo ja Tuomas Hovi esittelivät julkistettua kirjaa, tutkimusavustaja Maiju Oikarinen esitteli Pyhän Urhon päivän näyttelyä ja Nefa esitteli Pyhän Urhon haalarimerkkiä. Sitten turkulaisen perinteen luojat Hannu-Pekka Huttunen ja Lassi Saessalo kertoivat perinteen synnystä, jonka jälkeen folkloristiikan ja kansatieteen opiskelijat esittivät näytelmän uudestaan, tällä kertaa sisätiloissa Fennicumin aulassa. Lopuksi Fennicum Fellows String Society esitti tilaisuuteen sopivaa musiikkia. Tilaisuudessa oli lisäksi Nefan järjestämä päivän väreihin sovitettua tarjoilua.

Syksyllä 2012 kulttuurien tutkimuksen oppiaineet muuttivat Fennicumista Sirkkalan kasarmille. Muutto aiheutti pientä huolta siitä järjestettäisiinkö niin olennaisesti Fennicumiin liittyvää Pyhän Urhon näytelmää enää uusissa tiloissa. Onneksi huoli oli turha, sillä Pyhän Urhon näytelmää on esitetty keväästä 2013 lähtien Sirkkalan kasarmilla Minervan ja Artiumin välissä sijaitsevassa niin sanotussa nivelosassa.

Pyhän Urhon päivän perinne on olennainen osa folkloristiikan, kansatieteen ja uskontotieteen (ja vähän aikaa myös arkeologian) opiskelijoiden perinnettä ja identiteettiä. Vuosien mittaan monet nykyisin henkilö- ja tutkijakuntaan kuuluvat henkilöt ovat osallistuneet Pyhän Urhon näytelmään tai ovat tulleet palkituiksi

Vuoden Urhoina. Pyhän Urhon perinne on Turussa edelleen voimissaan ja niin kuin todettaa, täyttää 30 vuotta! Opiskelijaperinteen säilyminen kolmekymmentä vuotta edelleen elinvoimaisena on merkittävä saavutus, josta kulttuurientutkimuksen opiskelijoiden ainejärjestöjen tulee olla ylpeitä. Toivottavasti folkloristiikan, kansatieteen ja uskontotieteen opiskelijat Seita ry:n tukemana jatkavat tätä perinnettä edelleen ja saamme jatkossakin juhlia perinteen vuosijuhlia.

Tuomas Hovi

Pyhän Urhon näytelmän kertoja (2001)

Vuoden Urho (2012)

Lähteet:

Heimo, Anne; Hovi, Tuomas & Vasenkari, Maria (toim.): *Pyhä Urho: fakeloresta folkloreksi – St. Urho: From fakelore to folklore*. Turku: Folkloristiikan julkaisuja 2, 2012

Pyhän Urhon facebook-sivu, ”Pyhä Urho, Turun yliopisto”.

THE LEGEND OF ST. URHO

ONE OF THE LESSER KNOWN, BUT EXTRAORDINARY LEGENDS OF AGES PAST IS THE LEGEND OF ST. URHO-PATRON SAINT OF THE FINNISH VINEYARD WORKERS.

BEFORE THE LAST GLACIAL PERIOD WILD GRAPES GREW WITH ABUNDANCE IN THE AREA NOW KNOWN AS FINLAND. ARCHEOLOGISTS HAVE UNCOVERED EVIDENCE OF THIS SCRATCHED ON THE THIGH BONES OF THE GIANT BEARS THAT ONCE ROAMED NORTHERN EUROPE. THE WILD GRAPES WERE THREATENED BY A PLAGUE OF GRASSHOPPERS UNTIL ST. URHO BANISHED THE LOT OF THEM WITH A FEW SELECTED FINNISH WORDS.

IN MEMORY OF THIS IMPRESSIVE DEMONSTRATION OF THE FINNISH LANGUAGE, FINNISH PEOPLE CELEBRATE ON MARCH 16, THE DAY BEFORE ST. PATRICKS DAY. IT TENDS TO SERVE AS A REMINDER THAT ST. PAT'S DAY IS JUST AROUND THE CORNER AND IS THUS CELEBRATED BY SQUARES AT SUNRISE ON MARCH 16. FINNISH WOMEN AND CHILDREN DRESSED IN ROYAL PURPLE AND NILE GREEN GATHER AROUND THE SHORES OF THE MANY LAKES IN FINLAND AND CHANT WHAT ST. URHO CHANTED MANY YEARS AGO.

"HEINASIRKKA, HEINASIRKKA, MENETAALTA HIITEEN"
(TRANSLATED: "GRASSHOPPER, GRASSHOPPER, GO AWAY!")

ADULT MALE, (PEOPLE, NOT GRASSHOPPERS) DRESSED IN GREEN COSTUMES GATHER ON THE HILLS OVERLOOKING THE LAKES, LISTEN TO THE CHANT AND THEN KICKING OUT LIKE GRASSHOPPERS, THEY SLOWLY DISAPPEAR TO CHANGE COSTUMES FROM GREEN TO PURPLE. THE CELEBRATION ENDS WITH SINGING AND DANCING POLKAS AND SCHOTTISCHES AND DRINKING GRAPE JUICE, THOUGH THESE ACTIVITIES MAY OCCUR IN VARYING SEQUENCES.

COLOR FOR THE DAY IS ROYAL PURPLE AND NILE GREEN.

SULO HAVUMAKI

KURKISTUS 4EVER ALONE -BILEISIIN

Liukasteltuani polkupyörällä pinjata selässä saavun viimein Keltaisen talon pihalle. Sisältä kantautuu keskustelun ääniä ja iloista naurua. Sää on kirkas ja pakkasen raikas, ja ihailuni keskeyttää ainoastaan omissa juhlissaan humaltunut ”naapuri”, joka saapuu puun juurelle kuselle. Käänän katseeni nopeasti kohti Keltsin oviaukkoa ja menen vikkellästi sisälle. Huomaan heti ovella tuttavieni joukossa vieraita kasvoja. Meidän vieraamme.

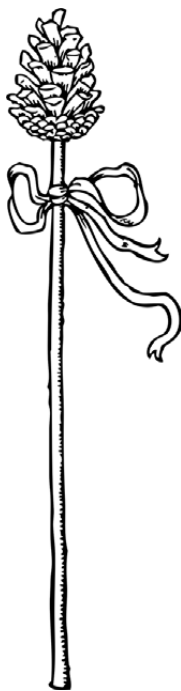
Jos rehellisiä ollaan, en tunne kovinkaan montaa vanhemman vuosikurssin opiskelijaa. Rekisteröin kuitenkin ainakin neljä sellaista henkilöä, joihin en ole edes vahingossa törmännyt yliopistolla. He vaikuttavat istuvan lähinnä keskenään, puhuen kielellä mitä en vuosienkaan opiskelun jälkeen ymmärrä. He vaikuttavat suorastaan eksoottisilta, ja minua alkaa kaduttaa hieman, että jätin siiderit ostamatta. Kirottu olkoon suomalainen introverttiusi! Rohkeuteni ei riitä vielä keskusteluun, joten siirryn tarjoilujen ääreen mitkä ilokseni olivat kaikki vegaanisia (ja vielä herkullisia!).

Onneksi meille on järjestetty ohjelmaksi pikadeittailua. Hyvin pikaista, sillä meille annetut 60 sekuntia eivät tunnu riittävän alkuunkaan jutustelua varten, ja joudun vielä jälkeenpäin kysymään keskustelukumppanin

räsymaton merkityksestä hänelle. Jää rikkoutuu kuitenkin mukavasti, ja rohkaistun juttelemaan muutaman vieraamme kanssa. Tosin huomaan tässäkin kiroavani kuinka suomalaiseen keskustelukulttuuriin ei ole kehittynyt small talkin käsitettä. Kiusallisilta hiljaisuuksilta onneksi välttyään, ja kohta päivittelemme yhdessä metodologia-kurssien puuduttavuutta.

Seuraavaksi on tietovisan aika, joka päättää ketkä onnekkait pääsevät hajottamaan kolmen päivän urakassa syntyneen pinjatan. Minua hieman surettaa, etteivät kaikki pääse nauttimaan siitä (koska kukapa ei haluaisi hajottaa asioita?!), mutta kaikki ovat aikuisia ihmisiä täällä. Tietovisa sujuu hyvin ja ihmiset vaikuttavat pitävän kysymyksistä, jotka paljastuvat olevan paljon haastavampia kuin olin kuvitellut. Voittajaksi päätty lopuksi se joukkue, joka pääsi lähimmäksi kaakaoplantaasien lapsiorjien oikeaa lukumäärää. Narun pettäessä pinjata rikotaan lattialla, ja karkit sekä kondomit jaetaan.

Lähden kotiin aikaisin kouluhommien kummitellessa takaraivossa. Ovella näen vieraidemme juttelevan innokkaasti paikallisten kanssa. He paljastuivat oikein mukavaksi seuraksi, ja toivon että he uskaltautuvat joskus uudestaan vierailulle.

Julia Helminen

POSEERAUKSIA JA BURLESKIA

Elän kaksoiselämää. Oman persoonani lisäksi arkeni läpi kulkee alter egoni Miss Sassy Fierce. Alter egonani toimin burleskiartistina, alternative mallina sekä olen hallitseva Underground Model 2016.

Viime keväänä hain ystäväni painostuksesta mukaan Underground Model -mallikilpailuun, jossa etsittiin persoonallisia naisia. Olin aluksi hyvin epäluuloinen ja koin, etten ole oikea henkilö kilpailemaan tällaisessa kisassa. Pääsin kuitenkin mukaan semifinaaliin, jossa lisäkseni oli 11 kaunista ja persoonallisen tyylistä naista ympäri Suomea.

Finaaliin pääsy tapahtui yleisöäänestyksellä ja ilokseni pääsinkin jatkoon. Kilpailun aikana meidän kilpailijoiden tuli kirjoittaa blogitekstejä annetuista aiheista ja viimeisin ”Minua koskettava aihe” -tekstini oli yksi eniten luettuja julkaisuja koko kilpailun historian aikana.

Underground Model -kilpailua on järjestetty kolme kertaa ja neljäs kerta koittaa tänä vuonna 2017. Kilpailun pääideana on löytää persoonallinen nainen, joka kantaa itsensä ja tyyliä ylpeydellä. Voittaja edustaa kilpailun yhteistyökumppaneita ja eritoten pääsponsoria Underground Storea.

Kilpailun finaali käytiin heinäkuussa Pieksämäellä järjestetyssä Big Wheels -tapahtumassa, jossa me finalistit edustimme ensin päivällä tapahtuma-alueella ja illalla nousimme lavalle iltajuhlassa. Omaksi suureksi yllätykseksi voitin tämän kilpailun ja sain kantaakseni Underground Model 2016 -tittelin sekä lukuisia kivoja palkintoja. Näitä tärkeämpinä kuitenkin pidän uusia tuttavuuksia ja kokemuksia, joita tämän kisan aikana ja jälkeen olen saanut.

Olen saanut tehdä yhteistyötä lukuisten

ihanhien ihmisten kanssa ja edustaa kilpailua sekä Underground Storea ympäri Suomea. En vaihtaisi kokemusta mihinkään, sillä se kasvatti minua ihmisenä, opetti minulle paljon mallina toimimisesta sekä tarjosi unohtumattomia tilaisuuksia.

Underground Model 2017 haku on käynnissä ja löydät hakuohjeet Underground Modelin Facebook -sivulta. Hakuaikaa on 2.4.2017 asti. Suosittelen hakemaan mukaan ja ehkä tapaamme semifinalistien kuvauksissa, sillä toimin apujoukoissa tänä vuonna ja luovutan tittelin eteenpäin Big Wheels -tapahtumassa heinäkuussa!

Ainoa huono puoli tittelin voittamisessa on ollut se, etten saanut tänä vuonna hakea mukaan esimerkiksi Miss Rock -kilpailuun, sillä molempien kilpailujen säännöissä lukee, ettei kilpailija saa olla mukana toisessa samanlaisessa kilpailussa samaan aikaan. Vaikka en olekaan aktiivisesti mukana UGM -kisassa enää, niin kilpailujen järjestäjät kokivat, että hallitsevana voittajana ristiriita on kuitenkin olemassa. No, ensi vuonna sitten.

Kilpailun voiton jälkeen kalenterini täyttyi huikealla määrällä kuvauksia sekä kilpailun puolesta että itse sovittuja kuvauksia. Toimin siis nykyään itsenäisesti alternative eli vaihtoehtotyylisenä mallina ja käyn kuvauksissa pari kertaa kuussa.

Toisin kuin moni luulee, en saa kuvauksista palkkaa enkä maksa myöskään kuvista mitään.

Toimimme kuvaajien kanssa TFCD-periaatteella eli kulutamme molemmat aikaamme yhteisen päämäärän saavuttamiseksi eli hyvien kuvien saamiseksi. Tällä periaatteella kuvaaminen antaa mallille sekä kuvaajalle mahdollisuuden kokeilla erityyppisiä ja jopa hullujakin ideoita. Näiden kuvausten kautta olen tutustunut paljon uusiin ja mahtaviin tyypeihin ja jatkanut yhteistyötä heidän kanssaan.

Pääsääntöisesti olen keskittynyt boudoir-kuvauksiin eli alusvaatekuvauksiin milloin milläkin temalla. Olen tehnyt myös nude art -kuvauksia, eli ollut kuvissa täysin alasti. Alastonkuvissa ideana ei ole ollut kuvata alastonta kehoa seksuaalisesti tai pornahtavasti vaan sensuellisti ja kauniisti.

Minulla on myös periaate, että en julkaise missään kuvia, joissa näkyisi nännini tai kriittiset alueet. En burleskiesityksissäkään näitä osia näytä, joten pysykööt ne piilossa myös valokuvissa. Kuvaustilanteissa alasti oleminen on eri asia kuin lopullisen kuvan alastomuus.

Kuulun myös yhteisöön nimeltä Finnish Alternative Models, joka on ikään kuin suomalaisten alternative mallien tapaamispaikka. Sivustolla esitellään kuumimmat suomalaiset alternative mallit sekä järjestetään erilaisia kilpailuja kuten Kuukauden malli.

FAMIin pääsee jäseneksi hakemalla heidän hakuohjeidensa mukaisesti ja osoittaen innokkuutensa ja halukkuutensa toimia ja kehittyä mallina. FAMin kautta olen luonut jälleen uusia kontakteja ja toteuttanut pääosin goottimaisia kuvauksia Turussa ja Porissa.

Haluan kehittyä mallina ja toteuttaa esimerkiksi fantasia- ja kauhukuvauksia, joihin ei tällä erää ole ollut mahdollisuutta. Talvi on ollut minulle tosi kiireinen ja stressaava opintojen sekä oman elämän takia ja olen viettänyt suurimman osan ajasta Porissa.

Sairsteluiden ja taloudellisen tilanteen takia

kuvauksissa käyminen on jäänyt vähemmälle, mutta kesällä yritän toteuttaa paljon erilaisia projekteja ympäri länsirannikkoa.

Malleilun lisäksi teen burleskia, ja siitä kerronkin teille vähän enemmän.

Burleski pähkinänkuoressa

Tunnetuimman muotonsa burleski sai 1800-luvulla Amerikassa. Burleski kehittyi varietee- ja vaudeville-taiteen ohella ja muotoutui omaksi taiteenlajikseen. Burleski oli naisten (ja myöhemmin myös miesten) vastaisku yhteiskunnan rakenteita ja sukupuolirooleja kohtaan.

Burleskin nimi tulee ranskankielisestä sanasta burlesque, joka tarkoittaa kirjallisuudessa hullunkurista, parodista ja groteskia. Burleski koki kulta-aikansa 1920–1940-luvuilla, mutta sen suosio hiipui 1900-luvun loppua kohden striptease-klubien ja pornoteollisuuden kasvun myötä.

Burleski ei kuitenkaan koskaan kuollut, vaan 1990-luvulla nousi burleskin uusi aalto, niin sanottu neoburleski. Neoburleski kunnioittaa klassisen burleskin perinteitä, mutta luo myös uutta ja murtaa sukupuolirooleja entistä vahvemmin.

Neoburleskia voisi kuvailla hullunkurisemmaksi ja usein tarinan omaavammaksi kuin klassisen burleskin. Selviä rajoja näiden kahden välillä ei ole, mutta tyylieroja löytyy. (Baldwin, 2004; Vuorinen, 2014)

Burleskissa yleistä on asujen ja asusteiden riisuminen, kuitenkin jättäen nännit ja kriittiset paikat peitetyiksi. Burleski usein sotketaan stripteaseen tai pornoon, mutta burleskin ideana on vain kiusoittelu ja viehkeä viettelys, ei kiihotus ja seksuaalinen hekuma.

Burleskin viehätyks

Kiinnostuin burleskista jo vuosia sitten Dita Von Teesen kautta. Muistan kuinka vuonna 2011 pidin ystäväilleni burleski-teemaiset juhlat, vaikka en oikeastaan tiennyt mitä kaikkea burleski oikeasti on. Silloin en olisi uskonut, että löytäisin itseni esiintymästä kuusi vuotta myöhemmin.

Muutettuani Turkuun syksyllä 2014 kiinnostuin burleskista todenteolla tajuttuani, että Turussa on tarjolla paljon burleskitapahtumia sekä -työpajoja. Nähtyäni yhden idolini, Loulou D'vilin esiintymässä keväällä 2015, tiesin haluavani jonain päivänä nousta itsekin lavalle.

Pitkään koin, ettei vartaloni ole tarpeeksi hyvä ja timmi esiintymistä varten, mutta pian opin, että burleskissa sillä ei ole mitään väliä millainen vartalosi on – kunhan arvostat ja rakastat sitä mitä olet.

Syksyllä 2015 olin Turku Burlesque Weekendin iltatapahtumassa ja lavalle nousi uusi ryhmä nimeltä Machina Electrica. Tiesin ryhmästä muutaman jäsenen etukäteen, sillä olimme olleet samalla Loulou D'vil oppitunnilla edeltävänä keväänä.

Illan jälkeen otti ryhmästä eräs Jenni minuun yhteyttä ja kysyi kiinnostaisiko minua lähteä mukaan heidän ryhmäänsä. Olin onneni kukkuloilla, sillä en osannut odottaa saavani tällaista tilaisuutta. Muutaman ryhmäpalaverin ja tapaamisen jälkeen muut ryhmäläiset toivottivat minut tervetulleeksi ryhmäänsä.

Pian tämän jälkeen koitti ensimmäinen esiintymiseni burleskin parissa, nimittäin Machina Electrica nähtiin Nefan, Nirvanan ja Seitan pikkujouluissa joulukuussa 2015. Tämän jälkeen tiesin varmaksi, että minut tullaan näkemään lavalla vielä useasti.

Vuonna 2016 esiinnyimme muutamaan otteeseen ryhmämme kanssa, mutta loppuvuoden keskityin oman sooloni rakentamiseen. Soolona

esiintyminen on ollut haaveeni burleskiin tutustumisen jälkeen ja olen ylpeä itsestäni, että vihdoin ja viimein sain tämän haaveeni toteuttaa 4. helmikuuta Dynamossa Åburlesquen järjestämässä the Slippery River pARTy -burleskitapahtumassa. Ja sen voin luvata, että tämä ei tähän jää – minusta kuullaan vielä burleskin saralla enemmänkin!

Harmikseni olen huomannut, etten kykene panostamaan burleskiin niin paljon taloudellisesti tai ajallisesti kuin haluaisin, sillä elän opintotuen varassa, suoritan opintoja yliopistolla sekä ramppaan kahden kaupungin väliä viikoittain. Toivon, että tulevaisuudessa saisin tuloja sen verran enemmän, että asujen ja esitysten tekeminen helpottuisi ja pystyisin panostamaan rakastamaani lajiin niin paljon kuin haluaisin.

Burleski yhdistettynä opintoihin

Tänä lukuvuonna olen onnistunut yhdistämään burleskin myös opintoihini, joka on ollut samalla hyvin mielenkiintoista, mutta myös stressaavaa. Päätin kirjoittaa kansatieteen proseminaari -tutkielmani Turun burleskikulttuurista ja lähdinkin tätä työstämään viime syksynä.

Jos saisin päättää uudestaan, en välttämättä lähtisi tutkimaan jotain mikä on itselleni rakasta ja osa arkeani, sillä rakkaus lajia kohtaan oli välillä koetuksella. Suoriuduin tutkimuksen tekemisestä kuitenkin hyvin ja työni onkin viimeistelyä ja arviointia vaille valmis.

Työssäni keskityin tutkimaan Turun burleskikulttuuria esiintyjän (itseni) ja tuottajien näkökulmasta. Halusin selvittää miten burleski kytkeytyy esiintyjän/tuottajan arkielämään ja millaiseksi he kokevat Turun burleskiyhteisön.

Tutkimuksessani käytin autoetnografista menetelmää, sillä olen itse osa tutkimuskohdetani sekä halusin tuoda oman näkemykseni esille. Lisäksi käytin tutkimusmenetelminä osallistuvaa

havainnointia sekä haastatteluja. Haastattelin työhöni Kiki Hawaijia, Lady Winkheartia ja Dixie Muffinsia. Kiki Hawaiji on Suomen burleskiskenen pioneerihahmoja, sillä hän yhdessä Bettie Blackheartin kanssa toi burleskin Suomeen vuonna 2007. Burleskia on nähty nykyisessä muodossaan Suomessa siis vasta kymmenen vuoden ajan.

Paras tapa tutustua burleskiin on lähteä katsomaan sitä liveä. Kirjallisuuden kautta oppii burleskin historian ja oleelliset asiat, mutta voisi sanoa, että ei voi tietää mitä se burleski oikeasti on ennen kuin on nähnyt sitä liveä.

Burleskitapahtumissa on aina yllättäviä, ihastuttavia, hämmentäviä ja toinen toistaan kauniimpia ja upeampia esityksiä niin vanhoilta kuin uusilta esiintyjiltä.

Esimerkiksi 7.4. Turussa Kärenillä nähdään Lady Winkheartin ja Miss Charming Daisyn järjestämä Hylätty Huvipuisto -tapahtuma, joka kantaa satavuotisen Suomen kunniaksi teemaa Suo, Kuokka ja Tissit. Lisätietoja löytyy Hylätyn Huvipuston Facebook-sivulta. Suosittelen tapahtumaa erittäin lämpimästi!

Minua ei tulla näkemään lavalla ainakaan kevään aikana, mutta kesäksi yritän saada keikkoja. Syksyllä onkin luvassa esiintymisiä muun muassa Vammalassa sekä Viking Grace -risteilyllä! Burleski- ja mallikuvioitani pystyy seuraamaan sivultani Facebookista (sivu löytyy nimellä Miss Sassy Fierce) sekä instagramissa nimimerkillä @miss_sassyfierce.

Hauskinta näissä ”harrastuksissani” on se, että ihmiset usein luulevat, että olen aina viimeisen päälle laitettu ja aina jokin kynähome päällä.

Totuus kuitenkin on, että arjessani näytän tasan siltä miltä kyseisenä päivänä tuntuu. On päiviä, jolloin en jaksa meikata ja tukkani muistuttaa röllipeikon kuontaloa. On myös päiviä, jolloin laittaudun ja haluan näyttää hyvältä, mutta sellaiset päivät ovat nykyään vähissä.

Kävelen Turussa paikasta toiseen enkä tästä syystä halua pitää epämukavia kenkiä tai tiukkoja hameita, ja Porissa ollessani lähinnä istun pubeissa tai kavereiden luona, enkä siis jaksa panostaa ulkonäköni paljoo. Parasta on makoilla sohvalla poikaystävän vieressä ilman meikkiä, pieruverkkarit jalassa. Kuvauksissa, keikoilla ja edustustehtävissä tulee tällädyttyä niin paljon, että ei sitä arkena pahemmin jaksa. Miss Sassy Fierce on vain alter egoni, se ei ole koko totuus. Sassy on rakennettu hahmo, ja vain osa minua.

Oikein ihanaa kevättä kaikille Riimun lukijoille!

Rakkaudella
Kaisla Kivistö alias Miss Sassy Fierce

Kirjallisuutta:

Baldwin, Michelle: *Burleskin paluu*. (Like. 2010.)

Vuorinen, Anna-Kaisa: *Paljastettu kehollinen arvo – Nykyburleskin käänteinen estetiikka ja kebostrategiat*. (Musiikintutkimuksen pro gradu-tutkielma. Tampereen yliopisto. 2014.)

Weldon, Joe & Cho, Margaret – the Burlesque Handbook. (Dey Street Books. 2010.)

HALLITUKSEN KUULUMISIA

Voisin kertoa, mitä kaikkea tässä on uudella hallituksella jo parin kuukauden aikana ehditty tehdä, mutta keskittykäämme mieluummin siihen, mitä hallitus onkaan loppuvuodeksi juoninut. Loppukevät ja alkusyksykin muodostuvat hallituksen kokouksissa jo hyvää vauhtia. Pian koittavat taatusti ainakin Ukon wacat ja kostajaiset ja vappuviikoksi puuhaillaan prevapun lisäksi monenmoista metkaa. Syksyn starttaavaan saunailtaan saadaan tällä kertaa jopa saunomismahdollisuus!

Hallitus ei tuijota työaikoja suunnittelutyössään, joten monia ideoita on syntynyt myös kokouksia hämäremmissä olosuhteissa. Tämän lehden julkaisuhetkellä uusi kannatustuote on ehkä jo ratkennutkin, mutta lisäksi harkinnan alla on ollut ainakin Krapulassa vai kokouksessa? –teemainen seinäkalenteri hallituksen selfiemateriaalista. Näin meidän kesken hallitus suunnittelee myös lähtevänsä epäpyhään taisteluun Minervan kolmannen kerroksen opiskelijatilasta, tarkoituksenamme vallata tilaa seitalaisten päiväkahvi- ja päiväunikäyttöön. Pikkutuhmia yhteistyökuvioita puuhaillaan ainakin geologien kanssa. Ekskursioitakin on luvassa taas, mutta kohdesuunnitelmat

elävät vielä. Vaihtoehtoina on väläytelty esimerkiksi Viron kulttuurirundia tai vaellusta yllirajaisuuden Mekkaan eli Kemi-Tornioon, mutta myös veneretkestä Ahvenanmaalle tarunhohtoisine sipsitehtaineen on haaveiltu.

Veneistä puheen ollen etsimme tositarkoituksella kulttuurintutkijaa, joka sukulaissuhteillaan saa Tauskin esiintymään haalarimerkkipalkalla, kun joskus ruotsinlaiva-bileet karaokeineen ja pallomerineen näkevät päivänvalon. Oletko sinä etsimämme henkilö? Entä saadaanko Sirkkalan käytävillä kaipuuta herättävä Veikko Anttonen soittamaan levyjä myös Keltsille huhuttujen Dynamo-keikkojensa välissä? Olkaa kuitenkin huoleti, tänäkin vuonna hovirunoilijamme J. Rekilä on luvannut toimia esiintyjäbackuppina jokaisessa tapahtumassa siltä varalta, että nämä suunnitelmat kaatuvat omaan suuruudenhulluteensa.

Stay tuned.

Liisa Suorsa

Kirjoittaja on hallituksen puheenjohtaja, jonka mittaamattoman arvokas ainejärjestölehtikokoelma koki karun kohtalon, kun tupaantuliaisvieras virtsasi jatkojen päätteeksi kirjahyllyyn.

KUTUKIRJASTON HALTUUNOTTO

Kutukirjasto, tuo mystinen paikka josta joku on joskus kuullut. Se tuntuu salaiselta huoneelta, harvan graduntekijän piilopaikalta jonne harva uskaltatutuu. Aivan kuin sen seiniä peittäisi seitit ja ilma olisi pölyn peittämään, kirjat olisivat valittuja paloja ja portaikossa olisi ansoja, vain Indiana Jonesille mahdollisia ylittää. ”Missä se edes on?” kysytään.

Kutukirjasto löytyy sieltä mistä sinäkin usein, Sirkkalan kasarmilta. Minervan opiskelijahuoneesta, jonka seiniä peittää vanhat leffajulisteet, hyllyjä koristavat kirjat, pöytiä tietokoneet ja lattiaa sohvut. Eikä siinä vielä kaikki, sieltä löytyy kahvinkeitin, kurssikirjoja ja tulostin. Mitä sieltä vielä voisi löytyä? Sieltä voisi löytyä sinä ja kumppanit lämmin kuppi kahvia tai teetä

kädessäsi. Sieltä voisi löytyä iloinen puheensorina, kahvin tuoksu sekä mahdollisuus päikkäreille luentojen välissä.

Kutukirjasto tuntuu olevan monelta piilossa, mutta se voisi olla yhteinen levähdyspaikka, piilopaikka josta löytyy vielä mielenkiintoisia kirjoja!

Kirjan lainaaminen

Kun löydät kirjan minkä haluat lainata, laita sähköpostia kirjastonhoitajalle osoitteeseen aeaham@utu.fi ja ota kirja mukaasi kirjastosta. Laina-aika on 5 kuukautta. Kun palautat kirjan laita sähköpostia kirjastonhoitajalle, ja vie kirja takaisin kirjastoon.

SEITA RY:N JÄSENEDET

Seita ry:n jäsenkortilla saat ilmaisen sisäänpääsyn Turun linnaan, Apteekkimuseoon, Luostarinmäen käsityöläismuseoon sekä Qwenselin taloon.

Lisäksi saat salakirjat.netistä 10% alennuksen käyttämällä koodia: **SKAD**

ENTEOTEGEENIT TULEVAISUUDEN USKONTOTIETEEN TYÖKALUNA

Kreikankielinen termi "enteogeeni" tarkoittaa "jumalan kokemuksen tekijää" (vrt. hydrogen= vedentekijä). Sanalla viitataan psykoaktiivisten aineiden käyttämiseen uskonnollisessa kontekstissa. Sanan otti käyttöön Carl A. P. Ruck vuonna 1979, erotuksena "psykedeleeistä" ja "hallusino-geeneistä".

Laajasti ottaen enteogeenisenä uskonnollisuutena voidaan ajatella myös uskonnollisia liikkeitä, joissa pyritään muuntuneen tajunnanavun avulla yhteyteen yliluonnolliseksi mielletyn todellisuuden kanssa millä hyvänsä tekniikalla (esim. karismaattinen kristillisuus, ekstaattinen kabbala), mutta tarkkaan ottaen termillä viitataan lähinnä uskonnollisiin liikkeisiin, joissa psykoaktiivisilla aineilla on osa uskonnon harjoittamisessa.

Toisin kuin useimmat ekstaasitekniikat kuten itsekidutus ja paastoaminen, oikein käytettynä enteogeenit ovat luotettava ja turvallinen työkalu uskonnollisen kokemuksen tutkimuksessa. Tietyillä psykedeleeillä/enteogeeneillä, erityisesti psilotsybiinillä, LSD:llä, Dipropyylitryptamiinilla (DPT), metyleenidioksimetamfetamiinilla (MDMA) ja dimetyylitryptamiinilla (DMT) tuotetut muuntuneet tajunnantilat tarjoavat luotettavan työkalun uskonnollisen kokemuksen tuottamiseen, toisintamiseen ja systemaattiseen kartoittamiseen.

Wouter Hanegraaffin mukaan enteogeenien tutkimus on länsimaisittain kiusallinen ja hankala "sokea piste", jonka

olemassaoloa ei toisaalta haluta myöntää, ja johon ei mielellään haluta kajota, vaikka lähdekirjallisuus eksplisiittisesti kuvailisi enteogeenien käyttöä. Tästä esimerkkinä Hanegraaff mainitsee uusshamanistisen lähdekirjallisuuden ja sen tutkimuksen, ja laajempaan esimerkkinä uushengellisyteen keskittyvän tutkimuskirjallisuuden. Vaikka enteogeeneilla tiedetään olleen merkittävä rooli uushengellisten liikkeiden lähihistoriassa, suurin osa akateemisista alan teoksista ei mainitse niistä mitään.

Psykedeelitutkimuksen uusi aalto

Psykedeelitutkimuksesta ehdittiin ennen niiden laajamittaista kriminalisointia 60 -luvun lopulla kirjoittaa yli 1000 tutkimuspapereita ja niiden tutkimuksesta järjestettiin kuusi kansainvälistä konferenssia. Psykedeelitutkimuksen ensimmäisinä vuosikymmeninä tehty tutkimus osoitti vahvasti, että psykedeeliavusteisella terapialla voidaan saavuttaa huomattavaa edistystä useiden psyykkisten ongelmien käsittelyssä. Suurin tutkimuksellinen kiinnostus kohdistui masennuksen, pakko-oireiden sekä alkoholismin ja muiden riippuvuuksien hoitamiseen.

Varsinkin post-traumaattisen stressihäiriön (PTSD) hoitamisessa psykedeeliavustetulla terapialla on saavutettu merkittävää edistystä suhteessa muihin hoitomuotoihin, ja alustavaa näyttöä on myös pitkään vankilassa olleen merkittävästi alentuneesta riskistä joutua

uudelleen vankilaan. Psykedeeliavustetulla terapialla on myös merkittävä vaikutus terminaalivaiheessa olevien potilaiden masennuksen, kuolemanpelon ja ahdistuksen lievittämisessä.

Ikävä kyllä Timothy Learyn kaltaisten tutkijoiden vastuuton toiminta ja siitä seurannut "psykedeelinen vallankumous" johti psykedeelitutkimuksen lähes täydelliseen pysähtymiseen useaksi vuosikymmeneksi. 2000-luvulla psykedeelitutkimus on kuitenkin elpymässä, ja Suomeenkin on keväällä 2017 perustettu Psykedeelitutkimusyhdistys ry.

Useita eri psykedeelejä on alettu tutkia kiihtyvällä tahdilla 2000 -luvun alusta lähtien, ja 2010 -luvulta alkaen useita eri kansainvälisiä konferensseja on järjestetty vuosittain. Erityisesti DMT:tä, psilosybiiniä, MDMA:tä ja LSD:tä on tutkittu lähiaikoina niiden terapeuttisen potentiaalin ansiosta paljon.

Tutkimuksen uusi alue: ayahuascauskonnot länsimaissa

Vuonna 2014 Ibizalla järjestettiin UNESCON tukema maailmanlaajuinen ayahuasca-konferenssi, joka oli ensimmäinen laatuaan. Konferenssissa käsiteltiin ayahuasca mm. kliinisestä, filosofisesta, psykologisesta ja lakiteknisistä ja antropologisista näkökulmista.

Ayahuascaan seremoniallisen käytön laajenemisesta puhutaan toisaalta ayahuascaan "diasporana", mutta myös psykedeelisen vallankumouksen toisena aaltona. Ayahuascaan lisäksi muitakin enteogeenejä on käytetty ja käytetään edelleen seremoniaalisesti, mutta ilmiötä on tutkittu suhteellisen vähän.

Erilaiset ayahuascauskonnot, erityisesti

Santo Daime (SD) ja Unidao do Vegetal (UDV) ovat viime vuosikymmeninä levinneet Etelä-Amerikan Amazonin alueelta maailmanlaajuisiksi ilmiöksi. Voimakkaasti psykoaktiiviseen, kasvipohjaiseen ayahuascaan ja sen variantteihin perustuvia uushengellisiä liikkeitä löytyy kaikkialta maailmasta. Santo Daimella on edustajia 43 eri maassa ja Alankomaissa sillä on virallisen uskonnon asema.

Ayahuascauskontojen nopeaa leviämistä maailmanlaajuisiksi ilmiöksi ei ole jarruttanut ayahuascaan tarvittavien ainesosien eksponentiaalisesti kohonnut kysyntä ja siitä seuranneet ekologiset ja ekonomiset ongelmatilanteet. Tarvittavia ainesosia sisältäviä kasveja tunnetaan nimittäin ympäri maailmaa ja niistä voidaan valmistaa ayahuasca vastavia analogeja, joista mainittakoon ruokohelpistä (phalaris arundinacea) ja pilviharmikista (peganum harmala) valmistettava fennohuasca, Neitoakaasiasta (Acacia maidenii) ja niinikään pilviharmikista valmistettava aussiehuasca ja syntetisoitu analogi eli pharmahuasca.

Äiti ayahuasca. Alustavia huomioita ayahuascauskunnoista länsimaissa

Länsimaisten ayahuascauskontojen tutkimusta alustavasti viitoittanut Wouter Hanegraaff toteaa, että ilmiötä on haastavaa tutkia ja kontekstualisoida muunmuassa sen jatkuvasti muuttuvan ja eklektisen luonteen vuoksi, mistä osoituksena Hanegraaff esittelee Alankomaissa toimivia, keskenään hyvinkin erilaisia, epämuodollisia ryhmiä, joilla ei usein ole mitään vakiintunutta uskonnollista suuntausta tai edes mitään tiettyä nimeä.

Hanegraaffin mukaan eurooppalaiset

ayahuasaliikkeet ovat usein keskittyneet yksittäisten, seremonioita järjestävien ihmisten ympärille, joiden seremonialliset preferenssit vaihtelevat perinteisestä etelä-amerikkalaisesta traditiosta täysin eklektisiin ja kokeellisiin. Yhteistä tämäntyyppisille ryhmille on kriittinen suhtautuminen länsimaiseen kulttuuriin ja positiivinen suhtautuminen enteogeeneihin sakramenttina.

Länsimaisessa kontekstissaan ayhuascaa käytetään melkein yksinomaan seremoniallisessa kontekstissa ja siihen suhtaudutaan pyhänä sakramenttina. Santo Daimea pitkään tutkinut Andrew Dawson tulkitsee eroa käyttökontekstissa siten, että korostamalla ayahuascan merkitystä sakramenttina voidaan toisaalta muokata ayahuascaan liittyviä assosiaatioita ja yleistä mielipidettä positiivisempaan suuntaan, mutta myös konkreettisesti kontrolloida sen käyttökontekstia ja siten estää 60-luvun "psykedeelisen vallankumouksen" kaltaisen ilmiön toistumista uudelleen.

Clancy Gavnar on kartoittanut vastaavien liikkeiden kehitystä Australiassa, jossa ayahuascaan perustuva uskonnollisuus on saavuttanut nopeasti huomattavaa jalansijaa. Australiassa ayahuascauskonnot ovat pääsääntöisesti uushamanistisia, syväekologiaan ja jumalatarakulttiin voimakkaasti sitoutuvia projekteja. Australian itärannikkolla kasvavasta, DMT-pitoisesta neitoakaasiasta on johdettu ayhuascan vaikuttavia ainesosia sisältävä analogi, "aussiehuasca", ja se on on omaksuttu osaksi kansallista identiteettiä.

Voimakas environmentalistinen diskurssi on leimallista länsimaisille ayahuasaliikkeille ja sama diskurssi ohjaa myös joidenkin ayahuascatutkijoiden retoriikkaa. Australialaisissa liikkeissä syväekologiset teemat ilmenevät voimakkaana länsimaisen

kulttuurin ja sivilisaation kritiikkinä. Kaupunkitila, synteettiset materiaalit ja massatuotetut esineet nähdään sairauden oireina, vaarallisina ja sairastuttavina. Yhteiskunta ja luonto nähdään toisiaan hylkivinä vastakohtina, ja ayahuascaa (tai aussiehuascaa) pidetään vastalääkkeenä "antroposeenille".

Omassa pro gradu -tutkielmassani tutkin viime syksynä Suomessa järjestettyä ayahuascaseremoniaa, joka vastaa piirteiltään Wouter Hanegraaffin ja Glancy Gavnarin edellä esittämiäni huomioita ayahuascauskontojen alustavasta typologiasta.

Seremoniassa esitetyt, useista eri traditioista ammentavat laulut nojasivat voimakkaasti jumalallisen feminiinisiin aspekteihin ja siihen osallistuneet sanallistivat kokemusta länsimaisen kulttuurin kritiikin ja syväekologisten teemojen kautta. Seremonia ei sitoutunut mihinkään uskonnolliseen traditioon erityisesti, eivätkä siihen osallistuneet kuvailleet myöskään itseään minkään tietyn uskonnollisen tradition seuraajina.

Tutkielmassani tarkastelen erityisesti ayahuascaseremoniaan osallistuneiden informanttien narratiiveja typologian kautta, eli miten informantit jaottelevat kokemusta erilaisiin episodeihin, elementteihin ja teemoihin, millaiseen tärkeysjärjestykseen em. elementtejä asetetaan ja mistä syystä. Toistuvalla systemaattisella tarkkailulla voidaan tarpeeksi laajalla otannalla rakentaa luotettava malli uskonnollisen kokemuksen kulusta ja sisällöstä.

Aatu Poutanen

OPISKELIJA - ALENNUKSELLA USKONNOLLINEN KOKEMUS?

Santo Daime on Etelä-Amerikassa ja Alankomaissa virallisesti tunnustettu uskonto, mutta muualla Euroopassa vielä toistaiseksi esoteerisen salaseuran kaltainen alakulttuuri. Pyhän daime-juoman nauttiminen on sakramentti, jonka ympärille koko uskonto perustuu.

Aiemmin keräämäni haastatteluaineoston pohjalta jaan kanssanne keskustelun kokemuksellisuudesta, uskosta ja yhteisöstä. Haastateltava on ulkomailla asuva suomalainen, joka kävi kuukausittain Santo Daime-yhteisön seremonioissa.

Daime-työn seremonia seuraa tarkasti kaavaa, jossa naiset ja miehet ovat eriteltyinä vastakkaisille puolille puoliympyröiksi. Suurin osa tuntien mittaisista seremonioista kuuluu psykoaktiivisen juoman vaikutuksen alaisena laulaen, meditoiden ja tanssien. Seremonian aikana ei kommunikoida muiden kanssa astraalitasoa lukuun ottamatta, eikä työn aikana koetuista asioista ole yleensä tapana rupertella. Tilaisuudet ovat kaikille avoimia, mutta niistä ei haluta pitää kovaa ääntä:

”Santo Daime ei pyri laajentumaan. Ne jotka tulee, tulee koska ovat itse ottaneet selvää. Ne jotka näin tekevät, ovat tervetulleita.”

Juomaa jaetaan pisimpien töiden aikana useita kertoja, koska yhden annoksen vaikutus kestää muutaman tunnin ajan. Kokeneemmat seremoniamestarit, fardadot, toimivat esimerkkinä ja neuvonantajina kokemattomammille, jotka sijoitetaan kauas ringin keskustasta. Keskellä rinkiä on alttari, jonka ympärille kokoontuneet ovat vastuussa seremonian onnistumisesta.

Ryhmässä on muusikoita, kitaransoittajia ja huilisteja, jotka säestävät hymnejä läpi seremonian.

Fardadojen tärkein tehtävä on ryhmän yhteisen energian ylläpito, joka puolestaan on yhteydessä universaaliin energiatasoon. Haastateltavani viittasi tähän energiseen yhteisöllisyyden tunteeseen astraalitasoon avulla. Astraalitaso on se alusta, jonka kautta uskonnollinen kokemus haastateltavan tapauksessa tapahtuu. Kokemus on siis

riippuvainen yhteisön luomasta tilasta mutta samalla yhteisö on rakennettu erottamattomasti kokemuksen ympärille.

”Jos tää ei oo uskonnollinen kokemus, niin mä ihmettelen mikä on. Tää on uskontoa hyvin puhtaassa, kauniissa ja rehellisessä muodossa. Kun mä uppoudun Santo Daime-työhön niin mä käsittelen elämän peruasioita: omaa suhdetta läheisiin ihmisiin, yhteiskuntaan ja itseeni. Tottakai, jos mulla on joku tärkeä juttu, niin sitä voi

Santo Daimen seremoniaalisia valmisteluja. Kuvassa yksi Santo Daimen tunnuksista I. Caravacan risti. Kuva: Aatu Poutanen.

sit pohdiskella, mutta voin myös vaan mennä sinne ja katsoa mitä tulee mieleen.”

Tilaisuudessa kaikki pukeutuvat valkoisiin vaatteisiin, miehet tilan oikealla ja naiset vasemmalla puolella. Työ tapahtuu keskittymisen, meditaation, laulun ja tanssin keinoin.

Tapahduma voi olla näyttävä useiden satojen ihmisten osallistuessa, mutta toisaalta esimerkiksi suomessa yhteisön kokoontuminen voi olla kooltaan hyvin vaatimaton ja laittomuutensa (daime-juoman ainesosat luokitellaan Suomen laissa huumausaineiksi) vuoksi luonteeltaan salaileva. Tärkeintä Santo Daimen harjoittamisessa ei ole paikka, eikä osallistujamäärä, vaan kokemus universaalista yhteisöllisyydestä ja oma työpanos sen ylläpidolle. Santo Daime on rakennettu vahvasti universaalien luonnonhengen, yhteisöllisyyden ja luottamuksen ympärille.

”Kyllä sen ympärillä on vahva yhteisö, ihmiset tuntee toisensa ja pitää vahvasti yhteyttä. Siinä muodostuu tapa kunnioittaa omaa ja muiden kokemusta, annetaan tilaa muille. Tärkeää on, että jokainen saa kokea sen omalla tavallaan.”

Työ on fyysisesti ja henkisesti voimakas kokemus, jonka aikana voi saada erilaisia näkyjä, joilla on oma nimensä: mirasao. Mirasao ilmestyy työn voimakkaimman hetken aikana ja kestää noin 30 minuutin ajan. Koko uskonnollinen kokemus on hyvin yksilöllinen ja sen aikana työstettävät asiat hyvin henkilökohtaisia, mutta toisaalta samanaikaisesti kokemus jaetaan monien muiden ihmisten kanssa. Yhteinen työ ja yhteisöllisyyden tunne tuovat mukanaan luonnollisesti myös kokemuksen jostakin itseään suuremmasta:

”Voin puhua vain omasta kokemuksestani, mä en siis koe olevani yhteydessä persoonalliseen jumalaan esimerkiksi. Se on jonkinlainen tällänen suurempi yhteys,

mikä pakenee määritelmiä, siihen mä oon yhteydessä. En halua määritellä tarkemmin. En koe että tää on yhteys yli- inhimilliseen enteettiin, vaan inhimillinen kokemus siitä, että maailma on merkityksellinen.

Itselleni kyse on puhtaasta, aidosta ja kauniista kokemuksesta, jonkinlaisesta yhtymisestä maailmankaikkeuden mystiseen puoleen. Kun awaan käteni, voin tuntea miten hengellinen energia virtaa sisääni puhdistaan ja voimistaen. Tällaisen kontemplaation jälkeen kun koko ryhmä nousee laulamaan seisaaltaan kauniita ja voimallisia hymnejä oikeudenmukaisuudesta, vastuunkannosta ja rakkaudesta koko luomakuntaa kohtaan, voin yhtyä tähän lauluun koko sydämestäni.”

Uskonnollinen kokemus voi olla siis vain erilainen, rituaalinen tapa mietiskellä tavallisen elämän tavallisia tärkeitä asioita, eikä välttämättä yliluonnollinen irrationaalinen toimitus, jollaisena se meidän kulttuurissa helposti esitetään.

”En koe, että tällainen yliluonnollisia аспектеja välttelevä tulkinta mitenkään vähentäisi kokemuksen arvoa tai uskonnollista luonnetta. Enemmän olen viime aikoina ajatellut, että uskonnollisen kokemuksen luonne ja funktio meidän yhteiskunnassa käsitetään jotenkin harhaanjohtavasti.”

Haastateltavalle kyse on yhteisöllisestä toimituksesta, ryhmäterapiasta, joka ei ole ristiriidassa luonnontieteellisten selitysmallien kanssa. Hänelle Santo Daimen työt ovat erilaisia subjektiivisen kokemuksen tasoja, joilla on oma, parhaassa tapauksessa hyvää elämää tukeva funktionsa. Ei siis ole ihme, että Alankomaissa seremonian ääreen tosiaan pääsee opiskelija-alennuksella.

Joona Saari

LIIKUNTA ON PARASTA PÄIHDETTÄ!

Olin eilen vinyasa- ja yin-jooga tunneilla, pääsin autuuteen. Tunneilla fyysisten asana-harjoitusten lisäksi myös meditoitiin. Ensimmäistä kertaa elämässä sain meditaation avulla mielen täysin tyneksi ja ajatuksen juoksun kirkkaaksi. Aiemmin meditaatio on aiheuttanut tukalia tuntemuksia, kun en ole saanut mieltä rauhoittumaan.

Puolen vuoden intensiivisen joogaharjoittelun avulla olen fyysisen hyvinvoinnin lisäksi löytänyt mielenrauhaa ja hienoja onnistumisen kokemuksia. Itselleni se on myös ollut parasta terapiaa. On yllättävää kuinka paljon mielen hyvinvointiin vovi vaikuttaa fyysiseen harjoitteluun ja parempien elämäntapojen kautta. Asteittainen siirtyminen vegaaniseen ruokavalioon on selvästi parantanut oloa, etenkin vatsa voi paljon paremmin, vaikka syy ruokavalion muutokseen ei terveydellisistä syistä johtunutkaan.

Alkoholin käytön vähentäminen on myös tuntunut oikealta ratkaisulta, koska sen myötä mielialat ovat pysyneet tasaisempina. Jooga tietenkin pisteenä i:n päällä on saanut aikaan ihmeitä ja euforisia kokemuksia, kuten jo kerroinkin. Paljon on tullut vietettyä antoisia hetkiä jooga-salilla.

Eilisen harjoittelun lomassa mietiskelin kaikkea hyvää, jota olen saavuttanut vuoden aikana. Vuosi sitten voin pahoin. Olin todella masentunut enkä kokenut itselläni olevan mitään arvoa tai annettavaa maailmalle, koin itseni epäonnistuneeksi ja koin lähinnä olevani taakka niille ihmisille, jotka olivat kanssani tekemisissä. Olin huolissani maailman tilasta. Joka puolella tuntui olevan vain kriisipesäkkeitä niin kuin omassa elämässänikin.

Ajatukset olivat sen verran vääristyneitä, että ajattelin melkein olevani syyllinen kaikkeen pahaan, tai ainakin olevani parempi ihminen, jos olen huolissani kaikesta ja kaikkien

pahoinvoinnista. Tämä ei toiminut, vaan oli todella epäterve suhtautumistapa, joka johtikin henkiseen romahdukseen.

Päätin kuitenkin, etten anna periksi, vaikka lähellä se oli. Oma voimattomuuteni vaikuttaa yhteiskunnan tai maailman tilaan lannisti ja sai voimattomaksi. Päätin kohdistaa huomioni siihen mihin minulla on mahdollisuus vaikuttaa eli omaan hyvinvointiini. Ongelmana oli se, että koin keskittymisen hyvään oloon itsekkääksi. Jälkeenpäin ymmärrän, että asian aivan päinvastoin – miten voisi olla mahdollista tehdä hyvää ympäristölle, jos omat resurssit ovat aivan lopussa.

Minua vaivasi syyllisyyden tunteet. Eihän länsimaaisessa ”hyvinvointivaltiossa” voi voida huonosti? Olin ympäriltäni, muun muassa koulutusjärjestelmästämmme, omaksunut kilpailuhenkisen asenteen, joka oli omassa mielessäni kärjistynyt siihen pisteeseen, että määrittelin itseäni muihin vertailemalla. Ollakseen hyvinvoinnin arvoinen pitäisi olla hyödyllinen ja tuottava yhteiskunnan jäsen. Oma heikkous ja haavoittuvaisuus pitää peittää paksun kuoren alle, koska se on häpeällistä.

Kulunut vuosi on ollut henkisen kasvun ja itsenäistymisen aikaa. Olen koittanut muuttaa ajatteluani armollisempaan suuntaan ja sen sijaan, että koittaisin saavuttaa suuria, olen parhaani mukaan yrittänyt kuunnella itseäni, tavoitteenani löytää oma paikkani, olla siihen tyytyväinen ja saavuttaa mielen rauhaa.

Nämä tavoitteet ovat olleet selvästi kohti onnellisempaa ja tyytyväisempää elämää. Ensinnäkin olen saanut rakastavia ja välittäviä ihmisiä elämäni, jotka ovat kannustaneet minua oikeaan suuntaan. Toiseksi olen löytänyt turvasataman kommuunista, johon muutin viime keväänä. Kolmas timanttinen asia on tietenkin jooga.

Heini Hämäläinen

SUKUPUOLEN MONINAISUUS OSANA NUORISOTYÖTÄ

Kesällä 2016 olin harjoittelija Nuorisotyön tallentamiskekus Nuoperilla, työnkuvaani kuului asiakirja-aineistojen digitoinnin lisäksi Turun kaupunginarkistossa, myös haastatteluiden tekeminen sekä litterointi. Nuoperin tehtävänä on kerätä ja tallentaa nuorisotyöhön liittyvää muistitietoa ja aineistoa. Sain Nuoperin ihanat työntekijät innostumaan mielessäni pyörivästä silloin vielä vähän epämääräisestä kandidaatintutkielmastani. Nuoperin haastattelussa heille harjoittelijaksi sekä hakemuksessani olin painottanut haluavani tehdä kesän aikana ”jotakin projektia” ja päästä haastattelemaan paljon.

Opiskelen kansatiedettä pääaineenani ja yhtenä suosituimpana tiedonhankkimistapana meidän oppiaineessamme on nimenomaan haastatteluiden tekeminen ja niiden tulkitseminen. Varmaa mielessäni oli, että haluan tehdä sateenkaarevaan nuorisotyöhön liittyvää projektia, ehkä jotakin Seta ry:n nuorisotyöstä. Nopeasti kuitenkin rajasin työni käsittelemään sukupuolen moninaisuutta nuorisotyössä.

Aiheeni rajausta ja sittemmin myös kandidaatintutkielmani ”Ohjaaja ja yhdenvertaisuus nuorisotyössä- etnologista keskustelua sukupuolen moninaisuudesta” ajoi nimenomaan keskustelun herättäminen nuorisotyönkentällä tähän aiheeseen, jonka hypoteettisesti ajattelin olevan vielä tabu.

Kiitos, esimerkiksi Tahdon2013- kampanjan on julkisesti runsaasti keskusteltu seksuaalivähemmistöistä, mutta mielestäni sukupuolivähemmistöistä puhuminen on hieman marginaalissa edelleen.

Tässä tekstissä minua puolestaan ohjaa tiedon janoaminen, kuten myös ohjasi koko tutkielmaanikin. Yhtä lailla, kun halusin kartoittaa kuinka paljon eri nuorisotyön toimijoilla on tällä hetkellä tietoa sukupuolen moninaisuudesta ja yhdenvertaisuudesta, halusin myös saada tietoa itsekin lisää. Työni kipukohdat liittyivät yhtä lailla omaan rajalliseen tietooni aiheesta. Useasti kirjoittaessani pohdin hiki otsalla sitä, että sanoisinko kaikki termit oikein ja tulisiko työstäni tarpeeksi sensitiivisesti aihetta käsittelevä?

Näen, että Riimun on tarkoitus tuottaa ja levittää tietoa monenlaisista aiheista, koskien kulttuuria. Olkoon tämä artikkeli yksi lisää tiedontuottamisen jatkumoon, tällä kertaa sukupuolen moninaisuuden aspektilla.

Kandidaatintutkielmani aihe koskee minua monin tavoin, kuulun itse seksuaalivähemmistöön ja olen ammatiltani nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaaja. Lähipiiriini kuuluu sukupuolen moninaisuutta ilmentäviä henkilöitä, mutta en voi millään väittää tietäväni siitä maailmasta edes puoliakaan. Minua ohjasi tutkielmani tekemisessä niin ammatillisesti nuorisotyöhön liittyvät asiat,

sekä tiedonjano ”siviiliminänä” ja samaan aikaan opettelun miten tuotan akateemista tutkimusta.

Haastattelin tutkielmaani varten viittä henkilöä, Seta ry:n nuorisotyönkoordinaattoria, Turun Tyttöjen Talon kahta työntekijää sekä E-Talon työntekijää. E-Talo on netissä toimiva Poikien ja Tyttöjen Talo. E-talossa on lisäksi Sateenkaaritila, jossa keskitytään erityisesti sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuuteen.

Yhtenä vahvana teemani työssäni keskustellaan koulutuksesta ja sen roolista tiedonvälittäjänä juurikin yhdenvertaisuusosaamisessa, haastattelin siis myös nuoriso – ja vapaa-ajan ohjaajia kouluttavan Etelä-Pohjanmaan Opiston opettajaa.

Haastateltavat omasivat erilaisia koulutustaustoja toimintaterapeutista sosionomiin, mikä toi syvyyttä koulutusasioista pohtimiseen.

Tutkimuskysymysten tavoitteena oli kartoittaa kuinka paljon sukupuolivähemmistöistä tiedettiin ja miten heitä on kohdattu. Käytin esimerkiksi kysymyksiä siitä, kuinka paljon sukupuolen moninaisuus tulee ilmi arkikeskusteluissa, niin asiakkaiden kuin työryhmän sisällä? Miten sukupuolen moninaisuutta ilmentävä henkilö kohdataan (esimerkiksi mitä nimeä hänestä käytetään)? Onko koulutustausta antanut minkä asteista tietoa kyseisestä asiasta, ja mihin asioihin haastateltava kokee, että tarvitsisi vielä lisää tietoa liittyen aiheeseen tai ylipäätään yhdenvertaisuusosaamiseen? Nämä kaikki sekä paljon muuta olivat tutkimuksieni haastatteluissa esiin tulevia ihmettelyjä, ja

kysymyksiä.

Sain aikaan jokaisessa haastattelussa hyvää ja maailmaa avartavaa keskustelua. Ensimmäiseksi annoin haastateltavan määritellä mitä hänelle sukupuolen moninaisuus tarkoittaa, jotta pääsisin ajatukseen helpommin kiinni ja olisimme ikään kuin samalla viivalla ajatustemme kanssa.

Kaikki haastateltavani olivat kohdanneet työssään sukupuolivähemmistöihin kuuluvia henkilöitä tietoisesti, ja esimerkiksi nuorta kutsuttaisiin sillä nimellä minkä hän omakseen kokee. Nuorelle tarjottaisiin kahden keskistä keskustelu-aikaa, jos hän sitä tarvitsisi. Kaikkien työpaikoilla ollaan enemmän tai vähemmän keskusteltu sekä asiakkaiden että työyhteisön sisällä sukupuolivähemmistöistä, myös Tahdon2013-kampanjan merkitys näiden asioiden esille tuomisessa, mainittiin parissa haastattelussa. Esimerkiksi kampanjan aikaan Turun Tyttöjen Talolle tuli kyselyjä siitä, että olisiko heille tervetullut jos kokisi itsensä tytöksi?

Kaikissa vastauksissa tuli ilmi, että miten ikinä aihetta käsiteltäisiin se tapahtuisi nuoren itsensä ehdoilla. Paljon myös saisi selville, kun kysyisi nuorelta itseltään miten hän esimerkiksi toivoisi, että meneteltäisiin silloin kun mahdollisesti joku nuorista asiakkaista saattaisi esimerkiksi Tyttöjen Talolla ihmetellä kyseisen nuoren ehkä poikkeavaakin ulkonäköä (jos nuori näyttäisi ulkoisesti pojalta, mutta olisi kuitenkin sisimmissään tyttö).

Yhteistä tiedontuottamisen näkökulmasta kaikille haastateltavilleni yhteistä oli se, että

he näkevät että nuorisotyössä tarvitaan ehdottomasti lisää tietoutta sukupuolen moninaisuudesta. Tieto nähdään olevan yhteydessä paremman sensitiivisen toiminnan luomiseen ja ylläpitoon. Esimerkiksi sukupuolenkorjausprosessiin kuuluvista käytännöistä eräs haastateltava koki tarvitsevansa lisää tietoa. Ylipäätään esiin tuli useassa haastattelussa se, että omaan tietotaitoon tarvitaan varmuutta. Asioista tiedetään mutta halutaan tietää lisää ja päivittää omia tietojaan.

Esiin tulee kuitenkin useassa haastattelussa problematiikka siitä, että esimerkiksi sosionomin koulutukseen pitää 3.5 vuodessa saada mahtumaan ääretön määrä tietoa, joten joudutaan tehdä rankkaakin valintaa siitä mitä käsitellään ja mitä on pakko pudottaa pois. Nyt tietoisuutta seksuaali- ja sukupuolivähemmistöistä on eniten niillä, jotka ovat muutenkin kiinnostuneita näistä teemoista, mutta se tieto ei automaattisesti koulutuksen sisällä tule ja saavuta kaikkia.

Haastatteluissa tulee ilmi, että jotenkin tietoisuutta on silti koulutuksiin saatava, oli kyse pakollisista kursseista tai pakollisesta ”yleissivistävästä yhdenvertaisuusosaamiseen liittyvästä koulutuksesta”. Erään haastateltavan mielestä ei ole riittävää esimerkiksi, että Setalta olisi joku kerran kertomassa näistä teemoista, vaan tietotaidon pitää lähteä organisaation sisältä ja olla jatkuva. Jokin kansalaisjärjestökin voisi kyseisen haastateltavan mielestä toimia ”herättelijä” tähän aiheeseen.

Palveluohjaamista käytetään jo nyt haastateltavien työpaikoilla, myönnetään oman

tiedon rajallisuus suhteessa sukupuolen moninaisuuteen ja ohjataan nuori lempeästi esimerkiksi Transtukupiiteen pariin.

Haastateltavat näkevät että perustietoja sukupuolen moninaisuudesta, esimerkiksi nyt transnuorten kokemuksista tulisi olla jokaisella sosiaalialaa opiskelevalla ja sillä kentällä työskentelevällä ihmisellä. Kyse on kuitenkin ihmisten kohtaamisesta kunnioittavasti, ja siitä muodostetaan sekä jo nyt että tulevaisuudessa työ.

Olin positiivisesti yllättänyt kuinka paljon ainakin haastattelemani tahot tietävät sukupuolen moninaisuudesta ja vastausten perusteella se ei ole mitenkään tabu ainakaan heidän työpaikoillaan. Mielestäni oli kuitenkin hienoa, että myönnettiin se, että kehitettävää tietotaidollisesti suhteessa sukupuolen moninaisuuteen on vielä edessä. Kandidaatintutkielmaa oli innostavaa tehdä, varsinkin näinä aikoina kun tuntuu, että nämä asiat saavat ansaitsemansa näkyvyyden yhteiskunnallisessa keskustelussa.

Julianna Brandt

HAKANEULAN ONGELMA

Maailman kapinallinen henki on tunnistanut uuden kahleen, jolla ihmisiä määritellään ja puserretaan muotteihin, ja tuo kahle tunnetaan “sukupuolen” nimellä. Se määrää edelleen pukeutumisemme ja sosiaaliset ja seksuaaliset suhteemme. Sukupuoli ohjaa elämäämme voimakkaasti, ja on oikein ja perusteltua kapinoida sitä vastaan. Pitkien ja uuvuttavien taisteluiden ansiosta laki ei enää rankaise ihmistä, joka pukeutuu oman sukupuolensa normien vastaisesti. On kuitenkin kuvaavaa, että edelleenkin tästä kahleesta kieltäytyvä saattaa itsensä hengenvaaraan: hänet murhataan tai hän tekee itsemurhan, viidenkymmenen prosentin todennäköisyydellä.

Kun vallitseva todellisuus muuttuu sietämättömäksi, nuoruus on se voima, jolla on rohkeutta ja voimaa hajottaa paitsi tyrannian kahleet, myös kultainen häkkinsä. Nuoruus tekee rohkeasti tilaa uudelle ajalle ja uusille tavoille ajatella, ja enimmäkseen nuorten ansiosta itsestäänselvät ja absoluuttiset käsitteet kuten orjuus tai monarkia näyttävät nykyään naurettavilta ja käsitteettömiltä.

Tiedostan itse olevani fyysisten ominaisuuksieni puolesta olevani maailman etuoikeutetuimmassa asemassa. Haluan silti ilmaista tukeni sukupuolen moninaisuuden puolesta, vaikka en olekaan fyysisen olomuotoni vuoksi tarpeellinen tässä liikkeessä. Tunnistan kyllä vallankumouksellisen ideaalin kun näen sen, ja minulla on kaikki syyt tukea ja edistää sitä samaa energiaa, jonka pidättelemätöntä voimaa olen itsekin saanut monesti edustaa.

Donald Trumpin vaalivoiton yhteydessä syntyi mielenkiintoinen ilmiö, joka muuttui saman tien viraaliseksi. Ehdotettiin, että hyvätahdon eleenä itse kukin rasismia ja syrjintää vastustava ihminen voi solidaarisuuden osoituksena käyttää rintapielessään hakaneulaa ja tunnistautua “turvalliseksi” ihmiseksi tilanteessa, jossa syrjintää saattaisi muutoin pelätä. (engl. safety pin: “turvaneula”)

Ajatuksena oli ilmeisesti ilmaista uuden ajan kynnyksellä vähemmistöille ja sorretuille paitsi solidaarisuutta, myös aktiivista tukea vastalauseena uuden Yhdysvaltain presidentin varsin matalaotsaiselta näyttävälle toimintakaudelle.

Jo seuraavana päivänä ärhäkät someaktiivistit kuitenkin tuomitsivat hakaneulan käytön kertakaikkisen typeränä ideana. Yhdessä yössä solidaarisuuden osoituksesta olikin tullut valkoisen etuoikeuden symboli. Aktivistien vastaus oli täyslaidallinen tylytystä: Hakaneula korvaa konkreettisen toiminnan. Hakaneula ei tarkoita mitään. Hakaneula on ärsyttävien, itsekkäiden, tietämättömien piilorasistien keino taputella toisiaan selkään. Kenenkään ei pitäisi käyttää hakaneuloja, mistään syystä. Solidaarisuus on etuoikeutettujen keino säilyä etuoikeutettuina ja hakaneulaa käyttämällä vahvistaa valta-asetelmia sorretuista ja etuoikeutetuista. Ja niin edelleen.

Tässä keskustelussa summaantuu yksi aakkossoppa-aktivismiin (HBLTQ, etc.) suurimmista ongelmista, jonka soisi mieluummin rajoittuvan vain netissä pauhaamiseen. Voin juuri ja juuri ymmärtää some-raivon logiikkaa, mutta en voi mitenkään hyväksyä sitä. Mitä hyötyä on vihata niitä, jotka haluavat osoittaa tukeaan, ja kuka tässä maailmassa on niin vahva,

että voi antaa vihaisesti palttua, kun tarjotaan tukea? Luuletteko, että Stonewallin mellakoissa käskettiin myötämielisten heteroiden painua kotiinsa?

Pidän ongelmallisena, että 2000 -luvun “suuret tarinat” ja niitä inspiroivat liikkeet ovat mielestäni muuttuneet luonteeltaan yhteiskunnallisesta ja globaaleista yksityisiksi. Usko omaan ja kollektiiviseen vaikuttamiseen mahdollisuuksiin maailmassa on kutistunut olemattomiin verrattuna lähihistorian sukupolviin. 2000 -luvun alakulttuurien vihamielinen poteroituminen muistuttaa hälyttävästi John Calhounin kuuluisan utopiakokeen viimeisiä vaiheita.

Mielestäni hyvä esimerkki suurten solidaarisuusliikkeiden muutoksesta yleisestä yksityiseen on muutos sodanvastaisissa liikkeissä. Jos vertailemme Vietnamin sodan ja Irakin sodan vastaisia liikeitä, huomaamme ettei niitä voi juurikaan vertailla, ja voisi jopa perustellusti väittää, ettei Irakin sodan vastaista liikettä edes ole olemassa. Harva jaksaa nykyään kaivella monimutkaisista tietoverkoista selkeää tietoa Venäjän valloitusretkistä Ukrainassa tai parhaillaan menossa olevasta Syyrian sisällissodasta. Vielä harvempi on edes kuullut Rojavasta, joka on kahtava esimerkki siitä, miten jotain jaloa ja kaunista voi kukoistaa sodanakin keskellä.

Solidaarisuus ei ole tyhjää puhetta, vaan siihen täytyy uskaltaa luottaa ja turvautua. Vihamielinen kärsimys omassa poterossa ei mielestäni edistä aakkossoppa-aktivistien asiaa mitenkään ja solidaarisuuden halveksiminen on vihollisuuksien esiin nanaamista sieltä, missä sitä ei aiemmin ollut.

Raivoa kampuksella

Vihamielinen aktivismi ei ikävä kyllä rajoitu vain sosiaalisen median. Toronton yliopistossa aatehistoriaa opettava professori Jordan Peterson on joutunut englanninkielisen aakkossoppa-keskustelun myrskyn silmään kieltäytymällä käyttämästä opiskelijoiden toivomia pronomineja. Peterson vetoaa siihen, että Kanadassa valmistellaan parhaillaan lakia,

joka kieltää käyttämästä kampuksella muita kuin henkilön toivomia pronomineja.

Peterson pitää tätä loukkauksena sananvapautta vastaan. Peterson lisää, että Toronton kaupunki tunnistaa yli 30 erilaista persoonapronominia, mitä hän pitää kognitiivisesti ja kielellisesti liian haastavana (Facebook tunnistaa yli 70 sukupuolta ja kolme persoonapronominia). Peterson pitää uusia pronomineja myös tarpeettomina ja keinotekoisina, ja uskoo että kielenkäytön kontrollointi lain nojalla on huolestuttavampaa kuin “narsistisena” pitämänsä persoonapronominien kirjon suojeleminen lain nojalla.

Harmaantuneena heteromiehenä Peterson on aakkossoppa-aktivistien täydellinen maalitalu. Häntä ympäröivä keskustelu on paisunut Toronton yliopistolla valtaviin mittasuhteisiin. Huolimatta huomattavan huolitellusta ja kärsivällisestä argumentaatiosta jossa ei ole vihamielisyyden häivääkään, Petersonista on tehty homovastainen ja natsimyönteinen olkinukke, koska hän myötäilee aktivisteja vain osittain.

Hänet on myös täysin perusteettomasti leimattu fasistiksi ja aktivistit vääntelevät Petersonin sanomisia sopimaan paremmin turvallisen vihollisen rooliin jollaista hänestä koetaan kovasti leipoa.

Opiskelijanuoret edustavat tässä uutta ajattelutapaa, joka tulee tavalla tai toisella saamaan tahtonsa läpi. Petersonia vastaan on osoitettu kampuksella mieltä, ja yliopiston hallinto pitää mahdollisena myös hänen erottamistaan, mikäli hän ei suostu sitoutumaan yliopiston periaateohjelmaan.

Aatu Poutanen

Jutussa on käytetty inspiraation lähteenä Matthew Paul Beckerin väitöskirjaa *The Edge of Darkness: Youth Culture Since the 1960s*. (ProQuest, 2007) ja Philip Tetlockin teosta *Expert Political Judgement* (Princeton University Press, 2006)

SEITA SÖI! – KERTOMUS ERÄÄSTÄ HELMIKUUN ILLASTA

Elettiin helmikuun ensimmäistä vuonna 2017 maamme ajanlaskua, kun armoitetun ainejärjestömme jäsenistöä kokoontui erääseen omakotitaloon Turun Nummessa jaetulle aterialle. Seuraavilla riveillä mitä totuudenmukaisimmin lupaan tuon illan tapahtumat Teille ilmoittaa.

Kaikki alkoi sanasta, joka Seitan jäsenten suilla puhui ja Internetin välityksellä saattoi itsensä tietoisuuteemme. Järjestömme viisaimmat olivat yhteisömme parhaaksi katsooneet yhteisen ruokailun asettaa, ovathan jo meitä edeltäneet sukupolvet todenneet ihmisen olevan pohjimmiltaan sosiaalinen eläin. Kukaan ei myöskään voine kiistää ruuan säännöllisen nauttimisen huomattavia terveysvaikutuksia lajillemme.

Elimme harvinaisen kurjien säiden painamaa tammikuun viimeisiä vuorokausia, kun toveri Khatib saavutti minut yllättäen kesken maallisen aherrukseni. Yht’äkkiä nimeni oli kirjattu Facebookin tapahtumasivulle ja minut oli liitetty erottamattomasti Seita syö! -tapahtumaan.

Pian helmikuu laahustikin keskuuteemme, ja Tuomiokirkon kellojen kolke peittyi päämäärättömien autojen hurinaan. Askelsin jäätynyitä jalkakäytäviä Teutorilta kohti Nummea. Asiaankuuluvan harhailun jälkeen tekoäly johdatti minut synkästä illasta oikealle ovelle, joka ovikellon soitosta avattiin.

Talon lämpö oli aistittavissa välittömästi kaikilla aisteilla. Sohvat sulkiivat syleilynsä, keittiön tuoksu lupaili suuria. Kanssaseitalaiset notkuivat kuka missäkin leppoisilla mielillä. Ilmassa oli hieman levotonta odotusta ja katkeilevaa keskustelua.

Keittiömestari Anniina kutsui hellästi luokseen vapaaehtoisia tekemään osansa yhteisen hyvän puolesta. Pavut, salsat, soijasuikaleet sekä vihannekset monissa muodoissaan oli saatettava maukkaiksi ja hyviksi syödä. Näin tapahtui, ja pian paikalle kokoontuneet saivat kystä kyllä.

Ruokajonossa ja kukin oman ruokailuseurueensa keskuudessa oli aika filosoofisten problemien ääreen syventyä. Illan aikana mieliämme puhututtivat tortillain taittelun tekniikkain ohella globaalit ja henkilökohalliset kommellukset. Innostuivatpa monet myös onneaan koettamaan seurapeleissä, joita kortein (Munchkin) ja värikkäin laatoin (Carcassone) harrastettiin.

Illan jo yöhön päin kallistuessa alkoi ajatus seuraavasta aamusta itse kunkin mieltä kaihertaa. Kuten pienet purot kohiseviksi koskiksi muuttuvat, myös me toinen toisemme vanavedessä katosimme illan hämääseen. Vaan nähtiinpä joidenkin vielä tuohon omakotitaloon vieraiksi jäävän, mutta heidän vaiheistaan minä en tiedä mitään.

J. E. Rekilä

TULEVIA TAPAHTUMIA

6.4.	Ukon waccat
10–12.4.	Kulo-risteily
12.4.	Messias-näytelmä
13.4.	Seita syö!
20.4.	Kostajaiset
18.5.	Valkoinen piknik

TAKU

*Kulttuurintutkijan
varma valinta!*

OPISKELIJA, LIITY TAKUUN NYT,
SAAT TYÖELÄMÄN TUEKSI
**VAHVAN VERKOSTON &
HYÖDYLLISET EDUT!**

www.taku.fi